

prima instanță: Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău
Judecător: Gh. Mîțu
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: L. Bulgac, N. Simciuc, G. Dașchevici

ÎNCHEIERE

07 februarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecător
Judecători

Tatiana Vieru
Maria Ghervas, Iuliana Oprea

soluționând chestiunea privind admisibilitatea recursurilor declarate de către Cornea Victor, Cojocaru Petru și Cojocaru Anastasia,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Cojocaru Anastasia împotriva Întreprinderii de Stat „Cadastru” cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate și obligarea Întreprinderii de Stat „Cadastru” să înregistreze dreptul de proprietate asupra bunurilor imobile,

cererea de chemare în judecată înaintată de Cornea Victor împotriva Anastasiei Cojocaru și Tureac Vasile cu privire la declararea nulității absolute a testamentului, declararea nulității absolute a contractului de vânzare-cumpărare, obligarea Întreprinderii de Stat „Cadastru” să radieze drepturile înscrise în registrul bunurilor imobile după Cojocaru Ana, Cojocaru Anastasia și Tureac Vasile, recunoașterea dreptului la moștenire legală, stabilirea în posesie și folosința lui Cornea Victor și Cojocaru Anastasia a cotelor-părți ideale din bunul succesoral, stabilirea modului de folosință între părți a bunului imobil litigios, instalarea lui Cornea Victor cu traiul în bunul imobil litigios, înlăturarea obstacolele în folosirea bunului imobil litigios și încasarea cheltuielilor de judecată,

cererea de chemare în judecată înaintată de intervenientul principal Cojocaru Marina cu privire la atribuirea a 1/3 din averea succesorală care i-a aparținut Anei Cojocaru,

cererea de chemare în judecată înaintată de intervenientul principal Cojocaru Petru împotriva Anastasiei Cojocaru și Cornea Victor cu privire la atribuirea regimului juridic de bun aflat în proprietate comună în devălmășie cu stabilirea a câte 1/2 cotă-parte pentru Cojocaru Ana și Cojocaru Petru în privința bunului imobil,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 iulie 2017, prin care s-au respins ca neîntemeiate apelurile declarate de Cornea Victor, Cojocaru Petru, Cojocaru Marina și Cojocaru Anastasia și s-a menținut hotărârea Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău din 04 noiembrie 2016,

c o n s t a ț ă:

La 24 iunie 2011, Cojocaru Anastasia a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Oficiului Teritorial Cadastral Chișinău, ulterior concretizându-și cerințele, a solicitat recunoașterea dreptului de proprietate, prin succesiune testamentară asupra imobilului - casa de locuit situată în mun. Chișinău, XXXXXX, XXXXXX, lit. „C”,

rămasă după decesul Anei Cojocaru, cât și asupra surei lit. 3 (04) și beciul lit. 4 din aceeași adresă, obligarea Oficiului Teritorial Cadastral Chișinău de a înregistra după Cojocaru Anastasia dreptul de proprietate prin succesiune testamentară asupra bunurilor imobile menționate.

În motivarea cererii reclamanta a menționat că, la data de 18 august 2009, a decedat mama ei - Cojocaru Ana (eveniment trecut în Registrul actelor de Stare Civilă sub nr. 3293 din 19 august 2009). Prin testamentul din data de 31 octombrie 2007, Cojocaru Ana a testat reclamantei imobilul din XXXX, XXXXXX.

A susținut reclamanta că, la expirarea termenului de 6 luni prevăzut de lege pentru acceptarea succesiunii, s-a adresat cu cerere către notarul Gladiș Oleg, care i-a eliberat numai certificat privind calitatea de succesori și i-a explicat că dreptul de proprietate asupra casei de locuit cu lit. „C” nu este înregistrat, motiv din care nu poate să-i elibereze reclamantei certificat de moștenitor testamentar.

Cojocaru Anastasia a concretizat că, s-a adresat la Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău, care a efectuat la data de 08 decembrie 2009 ieșirea la fața locului și a identificat casa de locuit cu lit. „C”, șura lit. 3 (04) și beciul lit. 4. Nota la actul de inspectare din 08 decembrie 2009 specifică, că casa de locuit lit. „C” este fostul imobil lit. „B”, care a fost construit fără autorizație.

Astfel, conform contractului de repartizare a cotelor-părți și stabilirea modului de folosință a casei de locuit, încheiat la 11 martie 1985, între defuncta Cojocaru Ana și Cornea Liuba, a fost atribuit imobilul lit. „A”, ce constituia 1/3 din imobil cet. Cornea Liuba, iar imobilul cu lit. „B”, ce constituia 2/3 din imobil Anei Cojocaru.

Pornind de la faptul, că imobilul cu lit. „B” este redenumit în lit. „C” se impune necesitatea de a recunoaște dreptul de proprietate asupra acestuia pe cale judiciară după Cojocaru Anastasia, care este moștenitor testamentar al defunctei Cojocaru Ana.

A mai invocat Cojocaru Anastasia că, în conformitate cu prevederile art. 1516 alin. (2) Cod civil, a acceptat succesiunea în termen.

Reieșind din cele expuse, a solicitat instanței de judecată admiterea cererii, recunoașterea dreptului de proprietate prin succesiune testamentară asupra imobilului - casă de locuit lit. „C” din XXXXX, XXXXXX după decesul Anei Cojocaru, obligarea pârâtului de a înregistra dreptul de proprietate prin succesiune testamentară asupra imobilului menționat.

Ulterior, reclamanta a depus cerere prin care și-a completat cerințele cererii de chemare în judecată.

Astfel, a solicitat recunoașterea dreptului de proprietate asupra casei de locuit lit. „C”, surei lit.3(04) și beciului lit.4. din XXXXX, XXXXXX, după defuncta Cojocaru Ana; recunoașterea dreptului de proprietate prin succesiune testamentară asupra casei de locuit lit. „C”, surei lit.3(04) și beciului lit.4. din XXXXX, XXXXXX după reclamanta Cojocaru Anastasia; obligarea OCT Chișinău de a înregistra dreptul de proprietate prin succesiune testamentară asupra casei de locuit lit. „C”, surei lit.3(04) și beciului lit.4. din XXXX, XXXXX după reclamanta Cojocaru Anastasia (Vol. I, f.d. 14).

În motivarea cererii privind completarea cerințelor cererii de chemare în judecată Cojocaru Anastasia a menționat că conform actului de inspectare OCT, se indică expres că imobilul lit „C” este fostul imobil lit. „B” reconstruit fără autorizație. Pornind de la faptul că imobilul lit. „B” în urma reconstrucției întrării este redenumit în lit. „C” se impune necesitatea de a recunoaște dreptul de proprietate asupra acestuia pe cale judiciară după defuncta Cojocaru Ana și apoi după reclamanta Cojocaru Anastasia, care este moștenitorul testamentar al defunctei Cojocaru Ana.

Prin hotărârea Judecătorei Râșcani, mun. Chișinău din 15 iulie 2011, cererea de chemare în judecată înaintată de Cojocaru Anastasia a fost admisă integral.

La 18 februarie 2013, Cornea Victor a înaintat cerere de revizuire a hotărârii Judecătorei Râșcani, mun. Chișinău din 15 iulie 2011, iar prin încheierea Judecătorei Râșcani, mun. Chișinău din 08 noiembrie 2013, cererea de revizuire a fost respinsă ca fiind inadmisibilă.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 30 aprilie 2014, s-a admis recursul declarat de Cornea Victor, s-a casat încheierea Judecătorei Râșcani, mun. Chișinău din 08 noiembrie 2013, s-a admis cererea de revizuire declarată de Cornea Victor, s-a casat hotărârea Judecătorei Râșcani, mun. Chișinău din 15 iulie 2011 și s-a remis cauza spre rejudecare în prima instanță.

Prin încheierea Judecătorei Râșcani, mun. Chișinău din 10 iunie 2014, s-a atras în proces în calitate de intervenient principal Cornea Victor.

Cornea Victor prin cererea de chemare în judecată înaintată la 09 iulie 2014, a solicitat declararea nulității absolute a testamentului din 31 octombrie 2007, autentificat de biroul notarului Rodica Semionova, înregistrat cu nr. 11905; declararea nulității absolute a contractului de vânzare - cumpărare a casei de locuit lit. „C” cu teren aferent, din XXXX, XXXXX, din 13 martie 2013, încheiat între Cojocaru Anastasia și Tureac Vasile, înregistrat la OCT Chișinău la data de 13 martie 2013 cu nr. cadastral XXXXX, cu aducerea părților la poziția inițială; a dispune OCT Chișinău să radieze din Registrul bunurilor imobile dreptul de proprietate a defunctei Cojocaru Ana și a părților Cojocaru Anastasia și Tureac Vasile asupra casei de locuit lit. „C” cu teren aferent din XXXX, XXXXX, înregistrat în baza hotărârii Judecătorei Râșcani, mun. Chișinău din 15 iulie 2011, nr. 2-4738/11 și a contractului de vânzare - cumpărare din 13 martie 2013; a recunoaște dreptul la moștenire legală a reclamantului Cornea Victor asupra averii succesoriale rămasă după decesul mamei sale Cojocaru Ana, inclusiv asupra casei de locuit lit. „C” cu teren aferent, situată în XXXXX, XXXXX; a stabili în posesie și folosință reclamantului Cornea Victor și părții Cojocaru Anastasia câte 1/2 cotă-parte ideală din bunul succesoral - casa de locuit lit. „C” cu teren aferent din XXXX, XXXX; a stabili modul de folosință între părți a bunului imobil litigios lit. „C” din XXXX, XXXXX, prin atribuirea în folosința reclamantului Cornea Victor a odăii locative nr. 5, cu suprafața de 14,3 m² iar părții Cojocaru Anastasia atribuirea în folosință a odăii locative nr. 6 cu suprafața de 8,8 m², în rest baia, bucătăria, antreul, coridorul, șura beci ul și terenul aferent a transmite în folosință comună la ambele părți; a instala în mod silit reclamantul Cornea Victor cu traiul în casa lit. „C” din XXXX, XXXXX și anume în odaia locativă nr. 5 cu suprafața de 14,3 m²; a obliga părții să înlăture obstacolele create reclamantului în folosirea bunului imobil litigios; a scuti parțial reclamantul Cornea Victor de plata taxei de stat în legătură cu situația materială grea, confirmată prin probele anexate la acțiune; a încasa de la părți cheltuielile de judecată.

În motivarea cererii Cornea Victor, a indicat că din materialele cauzei civile cu care a făcut cunoștință la data de 04 ianuarie 2013, a aflat că la data de 31 octombrie 2007, mama sa Cojocaru Ana, a testat casa de locuit cu teren aferent din XXXXX, XXXX, fiicei sale Cojocaru Anastasia, prin testamentul autentificat de notarul Semionova Rodica și înregistrat cu nr. 11905.

Cornea Victor a notat că testamentul dat nu are valoare juridică și urmează să fie declarat nul întrucât contravine prevederilor art. 1445 Cod civil, conform căruia testatorul poate prevedea în testament o anumită avere pe care încă nu o stăpânea la momentul întocmirii testamentului, dar care la deschiderea succesiunii trebuie să fie în

proprietatea sa.

Astfel, a invocat că la momentul deschiderii succesiunii, când a decedat Cojocaru Ana, bunul imobil litigios din XXXX, XXXX, fiind reconstruit neautorizat și nefiind legiferat în modul stabilit de lege, nu era înregistrat la OCT Chișinău în Registrul bunurilor imobile, cu drept de proprietate după defunctă, iar terenul aferent aparținea mun. Chișinău, fapt confirmat prin documentele OCT Chișinău, anexate la materialele acțiunii.

Așadar, a notat că bunul imobil litigios cu teren aferent lit. „C” din XXXX, XXXXX, nefiind înregistrat cu drept de proprietate după testatoarea - Cojocaru Ana, a fost transmis ilegal prin testament pârâtei Cojocaru Anastasia.

A mai menționat Cornea Victor că în urma demolării în anii 1988-1989 a casei de locuit din XXX, XXXXX, în legătură cu inundarea terenului și avarierea casei, Primăria mun. Chișinău a atribuit familiei lor în folosință apartamentul cu 3 odăi, XXXX, XXXXXX, unde în Decizia de repartizare și bonul de repartiție a fost inclus și Cornea Victor ca membru de familie.

Prin hotărârea comisiei municipale de privatizare a fondului locativ nr. 40 din 15 noiembrie 1994, apartamentul dat a fost privatizat de către mama sa Cojocaru Ana, împreună cu surorile Cojocaru Anastasia și Cojocaru Marina. Aflându-se temporar în Rusia, nu a fost inclus la privatizarea apartamentului cu pricina, în care a locuit aproximativ doi ani, fără a-și perfecta viza de reședință.

Așa dar, a fost lipsit ilegal și de dreptul la cota-parte de spațiu locativ ce-i revenea din apartamentul cu 3 odăi XXXX, XXXXX, XXXX.

Ulterior, a indicat reclamantul că apartamentul dat a fost vândut și mama sa a procurat alt apartament cu 3 odăi, nr. XXXX, XXXXXX, care prin moștenire testamentară a trecut în proprietatea surorii Cojocaru Marina.

După demolarea construcțiilor vechi din XXXX, XXXXXX, mama sa împreună cu toți copiii, a construit pe același teren, neautorizat o casă de locuit nouă cu construcții accesorii, fără să o legifereze, care în prezent este obiect în litigiu. De alt spațiu locativ, decât cel litigios, în Republica Moldova el nu dispune, pe când pârâta Cojocaru Anastasia dispune în mun. Chișinău și de alt spațiu locativ.

După decesul mamei, pârâta Cojocaru Anastasia i-a creat obstacole și nu i-a permis să aibă acces și să se folosească de spațiul locativ și terenul aferent al bunului imobil litigios, fapt ce se confirmă prin răspunsul Comisariatului de poliție s. Rîșcani, mun. Chișinău, din 24 noiembrie 2009. Mai mult ca atât, surorile sale nu l-au informat despre faptul că mama sa a decedat și nu l-au chemat la înmormântarea ei, mințind că mama este plecată în SUA, cu scopul de a-l înlătura ilegal să nu pretindă la moștenire.

A mai indicat Cornea Victor la 19 februarie 2013, Cojocaru Anastasia, intenționat, cu rea-credință, în timpul examinării litigiului în instanța de judecată, prin contractul de vânzare-cumpărare din 13 martie 2013, autentificat de notarul public Cobîneanu Angela, înregistrat cu nr. 583, a vândut formal bunul imobil litigios cet. Tureac Vasile, contractul fiind înregistrat la OCT Chișinău, fiind ascuns faptul că bunul imobil formează obiectul unui litigiu în instanța de judecată.

Astfel, contractul dat urmează a fi declarat nul, cu radierea dreptului de proprietate și aducerea părților la poziția inițială, întrucât anularea actului juridic inițial (hotărârea Judecătoriei Rîșcani din 15.07.2011) atrage și anularea actului juridic ulterior, datorită legăturii lor reciproce (p.20 din Hotărârea Plenului CSJ nr.1 din 07.07.2008 Cu privire la aplicarea de către instanțele de judecată a legislației ce reglementează nulitatea actului juridic civil). Cu atât mai mult că Tureac Vasile ca cumpărător este de rea-credință, întrucât fiind la curent de la Cojocaru Anastasia că

bunul imobil litigios este în litigiu de judecată, intenționat nu a luat în considerație cauza de nulitate (p.40 al Hotărârii Plenului CSJ nr.2 din 27.03.2006).

Conform art.217 alin.(3) Cod Civil, acțiunea în constatarea nulității absolute este imprescriptibilă. Conform art.219 alin.(1) Cod Civil, actul juridic civil încetează cu efect retroactiv din momentul încheierii.

Prin cererea de chemare în judecată (Vol. III, f.d. 99-101) intervenientul principal Cojocaru Petru a solicitat să fie atribuit bunului imobil situat XXXX, XXXX, XXX, nr. cadastral XXXXX cu regimul juridic de bun comun în devălmășie cu stabilirea a câte ½ cotă-parte pentru Cojocaru Ana și Cojocaru Petru; înregistrarea de către OCT mun. Chișinău, ÎS „Cadastru” a dreptului de proprietate după Cojocaru Ana și Cojocaru Petru a câte 1/2 cota-parte din imobil situat XXXX, XXXXX, nr. cadastral XXXXXX.

În motivarea cererii a menționat că de la încheierea căsătoriei (17 martie 1979) și după divorț (1986) cu fosta sa soție - Cojocaru Ana, locuiește pe adresa XXXX, XXXXX.

Potrivit extrasului eliberat de către OCT mun. Chișinău, actul de proprietate al defunctei Cojocaru Ana și al său asupra casei de locuit de pe XXXX, XXXX constituie:

- 1) Contractului de apreciere a modului de folosință între proprietari nr. 1/1-300 din 25.03.1983;
- 2) Decizia Comitetului Executiv raion Frunză Nr.2/6.2 din 05.02.1985;
- 3) Decizia Cornetului Executiv raion Frunză Nr.4/7-2 din 15.03.1983;
- 4) Decizia Cornetului Executiv raion Frunză Nr.2/8-13 din 13.01.1983.

Dat fiind faptul că, de facto, el a locuit împreună cu Cojocaru Ana din 1979, a posedat și a folosit bunul ca un bun proprietar, efectuând reparații pentru administrarea și conservarea bunului imobil.

Prin cererea de chemare în judecată, intervenientul principal Cojocaru Marina a solicitat instanței, ca în caz de anulare a testamentului lăsat de defuncta Cojocaru Ana, să-i fie atribuit 1/3 din averea succesorală.

În motivarea cereri sale intervenientul principal Cojocaru Marina a menționat că părinții săi Cojocaru Ana și Cojocaru Petru cu toate că au divorțat în anul 1986, au locuit împreună în imobilul aflat în litigiu până la decesul mamei sale, imobilul din XXXXX, XXXXX a fost procurat de către ambii părinți la începutul anilor 80 când erau în relații de căsătorie și de aceea consideră că aparține ambilor.

A considerat, că în cazul declarării ca fiind nul testamentul nr. 11905 autentificat de notarul Simionova Rodica, are dreptul să pretindă și ea la cota-parte din masa succesorală ce urmează a fi partajată, în calitate de fiică a defunctei.

Prin hotărârea Judecătoriai Rîșcani, mun. Chișinău din 04 noiembrie 2016 s-a respins ca nefondată cererea de chemare în judecată înaintată de Cojocaru Anastasia împotriva ÎS „Cadastru” cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate și obligarea ÎS „Cadastru” să înregistreze dreptul de proprietate asupra bunurilor imobile.

S-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Cornea Victor împotriva Anastasiei Cojocaru și Tureac Vasile cu privire la declararea nulității absolute a testamentului, declararea nulității absolute a contractului de vânzare - cumpărare, obligarea ÎS „Cadastru” să radieze drepturile înscrise în Registrul bunurilor imobile după Cojocaru Ana, Cojocaru Anastasia și Tureac Vasile, recunoașterea dreptului la moștenire legală, stabilirea în posesie și folosința lui Cornea Victor și Cojocaru Anastasia a cotelor-părți ideale din bunul succesoral, stabilirea modului de folosință între părți a bunului imobil litigios, instalarea în mod silit a lui Cornea Victor

cu traiul în bunul imobil litigios, obligarea părților să înlăture obstacolele în folosirea bunului imobil litigios și încasarea cheltuielilor de judecată.

S-a constatat nulitatea absolută a testamentului din 31 octombrie 2007 lăsat de Cojocaru Ana, în partea ce se referă la testarea bunurilor imobile cu nr. cadastrale XXXX și XXXXX situate în XXXXX, XXXXXX.

S-a constatat nulitatea absolută a contractului de vânzare-cumpărare încheiat la 13 martie 2013 între Cojocaru Anastasia și Tureac Vasile prin care s-au înstrăinat bunurile imobile cu nr. cadastrale XXXXX și XXXXX, situate în mun. XXXXX, XXXX.

S-a obligat ÎS „Cadastru” să radieze drepturile înscrise în registrul bunurilor imobile în privința persoanelor fizice Cojocaru Anastasia XXXXX și Tureac Vasile XXXXX referitor la bunurile imobile cu nr. cadastrale XXXX și XXXXX, situate în XXXX, XXXXX.

S-a încasat de la Tureac Vasile, și Cojocaru Anastasia, în beneficiul lui Cornea Victor, cheltuielile de judecată sub forma cheltuielilor de plată a taxei de stat în sumă de 150 lei, cheltuieli de asistență juridică în sumă de 2500 lei, cheltuieli de multiplicare a înscrisurilor în sumă de 61 lei, cheltuieli de citare publică în sumă de 80 lei și cheltuieli de citare în sumă de 17, 18 lei, în total suma de 2808, 18 lei.

În rest, cererea de chemare în judecată înaintată de Cornea Victor s-a respins ca nefondată.

Cererea de chemare în judecată înaintată de intervenientul principal Cojocaru Marina cu privire la atribuirea a 1/3 din averea succesorală care i-a aparținut Anei Cojocaru, s-a respins ca nefondată.

Cererea de chemare în judecată înaintată de intervenientul principal Cojocaru Petru împotriva Anastasiei Cojocaru și Cornea Victor cu privire la atribuirea regimului juridic de bun aflat în proprietate comună în devălmășie cu stabilirea a câte ½ cotă-parte pentru Cojocaru Ana și Cojocaru Petru în privința bunului imobil cu nr. cadastral XXXXX situat în XXXXXX, XXXXXX s-a respins ca nefondată.

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, la 25 noiembrie 2016, Cornea Victor a depus apel, solicitând casarea parțială a hotărârii instanței de fond, cu emiterea în partea respectivă a unei noi hotărâri prin care cerințele înaintate să fie admise integral.

La fel, la 25 noiembrie 2016, a depus apel Cojocaru Petru solicitând casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea înaintată împreună cu Cojocaru Anastasia împotriva ÎS „Cadastru” să fie admisă integral, iar cererea înaintată de Cornea Victor cu privire la anularea testamentului să fie respinsă ca neîntemeiată și tardivă.

Ulterior la 01 decembrie 2016, a depus apel Cojocaru Marina, solicitând casarea hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea înaintată de Cojocaru Anastasia împotriva ÎS „Cadastru” și Cojocaru Petru să fie admisă, iar cererea înaintată de Cornea Victor să fie respinsă ca neîntemeiată și tardivă.

La 12 decembrie 2016, a declarat apel și Cojocaru Anastasia, solicitând casarea integrală a hotărârii Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 04 noiembrie 2016, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii inițiale, iar cererea de chemare în judecată înaintată de Cornea Victor să fie respinsă ca neîntemeiată și tardivă.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 13 iulie 2017, s-au respins ca neîntemeiate apelurile declarate de către Cornea Victor, Cojocaru Petru, Cojocaru Marina și Cojocaru Anastasia și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 04 noiembrie 2016.

Pentru a hotărâi astfel, instanța de apel a conchis că motivele invocate de apelant nu și-au găsit reflectare de fapt în probele acumulate la materialele dosarului, argumentele formulate în cererea de apel sunt neîntemeiate.

Totodată, instanța de apel a indicat că, prima instanță a dat o apreciere obiectivă și justă probelor administrate, a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii și corect a aplicat normele de drept material și procedural și în consecință a adoptat o hotărâre legală și întemeiată.

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, la 13 septembrie 2017, Cornea Victor a înaintat recurs, prin care solicită admiterea recursului, casarea parțială a deciziei instanței de apel din 13 iulie 2017 și a hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri în partea prin care cerințele înaintate au fost respinse.

La 20 septembrie 2017, Cojocaru Petru a înaintat cerere de recurs, prin care solicită admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel din 13 iulie 2017 și a hotărârii Judecătorei Rîșcani din 04 noiembrie 2016, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea înaintată de Cojocaru Petru și acțiunea înaintată de Cojocaru Anastasia să fie admise, iar acțiunea înaintată de intervenientul principal Cornea Victor să fie respinsă ca fiind tardivă și neîntemeiată.

Cojocaru Anastasia la 20 septembrie 2017, a înaintat cerere de recurs, prin care solicită admiterea recursului, casarea parțială a deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 iulie 2017 și a hotărârii primei instanțe din 04 noiembrie 2016, cu emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă integral, iar acțiunea înaintată de intervenientul accesoriu Cornea Victor să fie respinsă ca fiind înaintată tardiv și neîntemeiată.

La 20 februarie 2018, Cornea Victor a prezentat referința pe marginea cererilor de recurs înaintate de Cojocaru Anastasia și Cojocaru Petru, solicitând declararea acestora ca fiind inadmisibile, invocând netemeinicia recursurilor.

Instanța de recurs constată că, decizia instanței de apel din data de 13 iulie 2017 a fost expediată recurenților la 19 iulie 2017, însă deoarece la materialele cauzei lipsește dovada recepționării acestora, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, prin prisma art. 434 CPC, consideră recursurile depuse de Cornea Victor, Cojocaru Petru și Cojocaru Anastasia în termen.

Pledând pentru admiterea recursurilor în sensul declarat, recurenții consideră că soluția instanței de apel este pripită, fapt ce rezultă din nedeterminarea naturii juridice a obiectului litigiului, criteriu care presupune prin sine lămurirea corectă și certă a situației de fapt și de drept.

De asemenea, susțin recurenții că instanța de apel examinând apelul a trecut în mod superficial argumentele invocate și materialul probator anexat la materialele cauzei, fără a examina legalitatea și temeinicia hotărârii supusă apelului sub toate aspectele, în raport cu legislația ce guvernează litigiul în cauză.

Examinând temeiurile recursurilor în raport cu materialele pricinii, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că, recursurile declarate de Cornea Victor, Cojocaru Petru și Cojocaru Anastasia, urmează a fi declarate inadmisibile, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) CPC, se consideră că normele de drept

material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; a interpretat în mod eronat legea; a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

În conformitate cu art. 432 alin. (3) CPC, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care: pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei; pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată; în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Alin. (4) al articolului menționat prevede că, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Cornea Victor, Cojocaru Petru și Cojocaru Anastasia, sunt declarative și nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC, care să justifice afirmația de ilegalitate a deciziei instanței de apel.

Călăuzindu-se de prevederile art. 440 CPC, completul a constatat existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433 CPC și anume lit. a), care expres prevede că cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

În cazul de față, argumentele invocate de către recurenți în cererile de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, nefiind posibilă determinarea aspectului de legalitate al deciziei instanței de apel ce urmează a fi supus controlului judiciar.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Completul reiterează și faptul că, recursul trebuie să fie unul „efectiv”, atât în practică, cât și în drept. Un astfel de recurs este cerut pentru pretențiile care pot fi considerate ca fiind „serioase și legitime” conform Convenției (a se vedea Mitropolia Basarabiei și alții vs. Moldova, nr. 45701/99 § 137, ECHR 2001-XII). În același timp, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Asito vs Republica Moldova, 10 iulie 2001, Meyer vs Germania, 22 martie 2016), însă în recursurile declarate de către Cornea Victor, Cojocaru Petru și Cojocaru Anastasia asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, reieșind din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la

concluzia de a considera recursurile declarate de către Cornea Victor, Cojocaru Petru și Cojocaru Anastasia, ca inadmisibile.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de către Cornea Victor, Cojocaru Petru și Cojocaru Anastasia.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,

Judecător

Tatiana Vieru

Judecători

Maria Ghervas

Iuliana Oprea